

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Miloslava Výborného, v právní věci žalobce: **L. V. H.**, zast. Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2015, č. j. OAM-681/ZA-ZA14-HA08-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 3. 2016, č. j. 29 Az 13/2015 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Úvodem považuje Nejvyšší správní soud za vhodné stručně připomenout dosavadní vývoj v právě posuzované věci. Z předloženého správního spisu lze zjistit, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 16. 12. 2014. Uvedl, že je státním občanem Vietnamu, je svobodný, rodiče a sourozenci žijí v zemi původu. Ve Vietnamu žil do roku 2006, od té doby pobývá v ČR. Je ateista, nikdy nebyl politicky organizován. Má nedokončené SŠ vzdělání, v ČR pracoval příležitostně jako prodejce. Jako důvod své žádosti uvedl, že ve Vietnamu neměl práci, chtěl být soběstačný. Do Prahy přiletěl přes Soul, rád by měl upraven legální pobyt, aby mohl pracovat. Jeho rodina žije v chudé vesnici a chtěl by ji podporovat.

[3] Se stěžovatelem byl proveden dne 16. 12. 2014 pohovor, ve kterém uvedl, že ve Vietnamu bydlel v domku rodičů, pomáhal na poli, opravoval motocykly. Platné povolení k pobytu zde měl asi rok, nevydělal si ale tolik, aby platil pojištění a nesplnil podmínky pro další prodloužení. Pas mu byl ukraden. Nevěděl, kam se má obrátit. Příležitostně vypomáhal s prodejem, nelegálností svého pobytu si byl vědom. Pokud by se vrátil do vlasti, nepředpokládá větší problémy, jen by neměl z čeho žít. Práce na poli je velmi těžká.

[4] Krajský soud konstatoval, že stěžovatel se za téměř deset let pobytu v České republice žádným způsobem neintegroval, česky neumí. Nevydělal si obnos, potřebný k úhradě pojistného,

aby splnil podmínky pro žádost o prodloužení svého pobytu. Sám v průběhu řízení uváděl, že chce legalizovat pobyt, aby mohl podporovat svoji rodinu doma. Námitky, kterými apeloval na rostoucí význam globalizace světa a z něho plynoucí případnou nutnost považovat ekonomické migranty za cizince, kteří naplňují podmínky pronásledování z důvodů zastávání určitých politických názorů, či žadatele naplňující podmínky hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, považoval soud v dané věci za zcela účelové a svým významem nedopadající na taxativní výčet azylově relevantních důvodů upravených zákonem o azylu.

[5] Stěžovatel netvrdil žádný z důvodů upravených § 12 zákona o azylu. Podmínky pro jeho udělení dle § 13 a § 14b dle soudu nesplňoval. Není osobou s vysokým věkem, vážněji nemocnou, jím uváděné důvody nejsou důvody hodné zvláštního zřetele, jak správně vyjádřil žalovaný při jednání soudu. Obtížnější situace v pracovních příležitostech v zemi jeho původu stíhá všechny obyvatele a není tak spojena výhradně s jeho osobou. Žalovaný proto žádným způsobem nevybočil z mezí správního uvážení, které je mu svěřeno dle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel k případnému návratu do vlasti pouze sdělil, že by zřejmě musel opět tvrdě pracovat na poli, že by nesehnal lepší práci. To však v žádném případě nelze zahrnout a hodnotit jako vážnou újmu v souladu s § 14a zákona o azylu. Jeho návrat do země původu je možný bez toho, že by došlo k porušení podmínek § 14a zákona o azylu.

[6] Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel svým příběhem nesplňuje žádné z ustanovení § 12 – § 14b zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[7] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[8] Žalovaný v předchozím řízení porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti v návaznosti na příslušná ustanovení zákona o azylu, neboť stěžovatel splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Stejnou vadou trpí také rozsudek krajského soudu.

[9] Skutečností, v níž shledává stěžovatel důvod pro udělení mezinárodní ochrany, je nedostatek pracovní příležitosti v zemi původu. V případě návratu by nebyl schopen sehnat zaměstnání, které by mu zajistilo příjem, ze kterého by byl schopen uživit rodinu. Důvodem podání žádosti bylo porušování základních sociálních práv a svobod. V případě návratu do vlasti je ohroženo jeho právo na život garantované Evropskou úmluvou o lidských právech. Dle § 2 odst. 8 zákona o azylu platí, že za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována, nebo trpěna původci pronásledování.

[10] Namítá, že důvody, pro které může být mezinárodní ochrana udělena, se s postupem času a vývojem společnosti vyvíjejí, přičemž krajský soud a žalovaná ve svých rozhodnutích argumentují rozhodnutími, která byla Nejvyšším správním soudem vydána před více než 10 lety. V rámci globalizace dnešního světa a zejména rozvoje světových ekonomik je třeba zvážit, zda kvůli porušování shora citovaných základních lidských práv a svobod, garantovaných nejen vnitrostátními předpisy, ale také mezinárodními smlouvami, není třeba výše uvedené skutečnosti posuzovat jako azylově relevantními důvody v rámci českého právního řádu, a to zejména ve vztahu k § 14 zákona o azylu. Zákon o azylu v průběhu let nepřevzal do svých ustanovení, že by ekonomické důvody nemohly být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

pokračování

[11] Postupem času výše uvedená práva a svobody nabírají na síle a důležitosti a stávají se natolik závažnými a rozhodujícími, že jejich porušování samo osobě může zakládat odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů i ve smyslu § 12 zákona o azylu, nejméně však ve smyslu § 14 téhož zákona. Pokud by nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, splňuje stěžovatel minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu. V případě jeho návratu do vlasti by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, jelikož by byl vystaven situaci, ve které si v podmínkách nastavených jeho domovským státem není schopen vydělat na své živobytí a je tak existenčně ohrožen.

[12] Přesah vlastních zájmů shledává v zásadních pochybeních krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky žalovaným a krajským soudem, což má přímý dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[13] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Má za to, že se dostatečně zabýval všemi důvody sdělenými stěžovatelem v průběhu správního řízení.

[15] Navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, nebo její zamítnutí pro nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[18] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu.

[19] Soud se neztotožňuje s námitkami, že krajský soud, popř. žalovaný nezjistili stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti v návaznosti na příslušná ustanovení zákona o azylu. Žalovaný vyšel především z žádosti o mezinárodní ochranu, protokolu o výpovědi stěžovatele a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu (Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 4. 2014, Zpráva Human Rights Watch ze dne 21. 1. 2014, Zpráva mezinárodní organizace pro migraci IOM a aktuální informace z databanky ČTK „Země světa, Vietnam“). Stěžovatel se s podklady pro rozhodnutí seznámit nechtěl, nevyslovil proti nim žádné námitky, nenavrhl další podklady pro rozhodnutí. Ani u krajského soudu nenavrhl doplnění

dokazování. Soud má za to, že skutkový stav byl zjištěn v dostatečném rozsahu pro rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu. Lze jen připomenout, že povinnost žalovaného zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o mezinárodní ochranu, jak Nejvyšší správní soud konstatoval např. ve svém rozhodnutí ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47.

[20] K námitkám zpochybňujícím právní posouzení stěžovatelova azylového příběhu soud předně konstatuje, že se ztotožňuje se závěry žalovaného i krajského soudu, dle kterých ze správního a následně i soudního řízení vyplynulo, že důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu je snaha stěžovatele o legalizaci pobytu na území České republiky spojená s ekonomickými důvody a nepříznivou ekonomickou situací v zemi původu.

[21] Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možno označit za relevantní ve smyslu § 12 – § 14b zákona o azylu. Netvrdil žádné problémy se státními orgány. Podle setrvalé a bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu nejsou ekonomické důvody a s tím související těžké životní podmínky relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Tuto irelevantnost vyjádřil soud mimo jiné ve svém rozhodnutí ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43, nebo rozhodnutí ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54.

[22] Rovněž ani snaha o legalizaci pobytu na území České republiky nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43, vyslovil, že „*institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu*“. K obdobným závěrům dospěl také v rozhodnutích ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69.

[23] Soud neshledal pochybení ani při hodnocení možného udělení humanitárního azylu, neboť stěžovatelem uváděné skutečnosti o nedostatku pracovních příležitostí v zemi původu nelze považovat za důvody hodné zvláštního zřetele (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54). Žalovaný správní orgán řádně zjistil a posoudil osobní situaci stěžovatele a také i stav v zemi původu, přičemž nikterak nevybočil z mezí správního uvážení.

[24] Soud se rovněž neztotožnil s tvrzením stěžovatele, že z důvodu neschopnosti vydělat si na živobytí a z toho vyplývajícího existenčního ohrožení by mu v případě jeho návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. V tomto ohledu lze poukázat např. na rozsudek ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007, v němž Nejvyšší správní soud mj. vyslovil, že „*ekonomické potíže, např. obava, že bude v případě návratu do vlasti nezaměstnaný, nelze považovat za hrozbu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu*“. Na základě informací obsažených ve správním spisu o situaci ve Vietnamu lze rovněž vyloučit, že v tomto státě v současnosti probíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt, jímž by mohl být stěžovatel ohrožen. Stěžovatelem uváděné důvody tedy nelze považovat za důvody zakládající nárok na udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

[25] Nejvyšší správní soud uzavírá, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Krajský soud při svém rozhodování

pokračování

postupoval v intencích této judikatury, od které i po více než 10 letech není důvodu se v projednávané věci odklonit.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Za těchto okolností soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu